

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΚΡΙΤΩΝΑ

1. **τηνικάδε** = τοιαύτην ὥραν, τὸσον πρῶι. — **ἔτι** = πλέον. — **πάνυ μὲν οὖν** = καὶ πολὺ μάλιστα, βεβαιότατα. — **πηνίκα μάλιστα** = ποία ὥρα περίπου. — **ὄρθρος**: ἐκαλεῖτο ὄρθρος ὁ χρόνος ὁ μετὰ τὸ μεσονύκτιον μέχρι τῆς αὐγῆς. — **βαθὺς** λέγεται ὁ ὄρθρος, ὁ ὁποῖός ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὰ ἐξημερώματα, ἢ βαθειὰ αὐγή, ὅπως λέγομεν σήμερον. — **θαυμάζω** = ἀπορῶ. — **ὅπως ἠθέλησε**: ἀπορεῖ ὁ Σωκράτης πῶς ἐπετράπη ἢ εἴσοδος εἰς τὸν Κρίτωνα, διότι τὸ δεσμωτήριο δὲν ἦνοιγε πρῶι. — **ὑπακούω**: ἐπὶ θυρώρου = ἀποκρίνομαι εἰς τὸ κτύπημα καὶ ἀνοίγω τὴν θύραν. — **ξυνήθης** = σχετικός, γνωστός. — **διὰ τὸ πολλάκις δεῦρο φοιτᾶν**: ὁ Κρίτων πολλάκις ἐπεσκέφθη τὸ δεσμωτήριο κατὰ τὰ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ εἰρημένα (σ. 69). — **καί τι καὶ εὐεργέτηται ὑπ' ἐμοῦ**: ὁ πρῶτος καὶ συνδέει τὸ **ξυνήθης ἐστι καὶ εὐεργέτηται**, ὁ δεύτερος εἶναι ἐπιδοτικός οὐ μόνον **συνήθης ἐστί**, ἀλλὰ καὶ **εὐεργέτηται** = προσέτι καί... — **ἄρτι** = ταύτην τὴν στιγμήν. — **ἐπιεικῶς πάλαι** = ἀρκετὰ πρὸ πολλοῦ, ἔχω κάμποσιν ὥραν πού ἦλθα. — **εἶτα**: ἐπὶ ἐρωτήσεως δηλοῖ ἀπορίαν καὶ θαυμασμόν = καὶ ὕστερα. — **ἐπεγείρω** = ἐξυπνίζω (διὰ τινὰ σκοπόν). — **οὐδ' αὐτός** = οὐδ' ἐγὼ αὐτός. — **οὐ μὰ τὸν Δία... οὐδ' ἂν αὐτός ἠθελον**. . . ὅχι μὰ τὸν Δία, οὐδ' ἐγὼ θὰ ἠθελον νὰ εὐρίσκωμαι εἰς τὴν ἀγρυπνίαν καὶ λύπην — εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκομαι —, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον νὰ τὴν μεταδώσω καὶ εἰς σέ. — **αἰσθάνομαι** = βλέπω. — **ὡς εἰδικός**. — **δὴ** = ἤδη. — **τρόπος** = τάξις, τὴν ὁποίαν τηρεῖ κανεὶς εἰς τὸν βίον του, χαρακτήρ. Ὁ χαρακτήρ τοῦ Σ. ἦτο εὐθυμος. — **ὡς ῥαδίως αὐτὴν καὶ πράως φέρεις**. ἐπεξήγησις εἰς τὴν γεν. τοῦ τρόπου. — **πλημμελές** = ἀνάρμοστον. — **ἀγανακτεῖν**: ὑποκ. τινὰ ἢ ἐμέ. — **τηλικούτον ὄντα**: ὁ Σωκράτης ἦτο τότε 70 ἐτῶν. — **ἀλίσκομαι** = περιπίπτω. — **οὐδέν**. ἐπίρρ. = οὐδόλως. — **ἐπιλύεται ἡ ἡλικία** = ἐμποδίζει ἡ ἡλικία. — **τὸ μὴ οὐχὶ ἀγανακτεῖν**: εἶναι τὸ συμπέρασμα τοῦ **ἐπιλύεται** = ὥστε νὰ μὴ ἀγανακτοῦν. — **τύχη**: μέση λέξις σημαίνουσα εὐτο-

χίαν καὶ δυστυχίαν.— ἔστι ταῦτα· ἐνν. ἀληθῆ.—ἀλλὰ τί δὴ.. ἀφῖ-
ξαι· ἐπανερχεται εἰς τὰ προηγούμενα=ἀλλὰ (διὰ τὸ ἐλθωμεν εἰς τὸ
προκείμενον) διατὶ τέλος πάντων ἔχεις ἔλθει.—χαλεπὴν καὶ βαρεῖαν·
συνωνυμία.— χαλεπὸς = δυσάρεστος.— φέρων· ἐνν. ἀφῖγμαι.— ἐπι-
τήδειοι = φίλοι· ἀλλαχοῦ λέγονται ἑταῖροι, γνώριμοι, συνόντες.—
ἐν τοῖς βαρύτατ' ἂν ἐνέγκαιμι· τὸ πλήρες = ἐν τοῖς φέρουσι
βαρέως ἐγὼ βαρύτατ' ἂν ἐνέγκαιμι.— τίνα ταύτην· δηλ. φέ-
ρεις· τὸ πλήρες· τίς ἔστιν αὕτη ἡ ἀγγελία, ἣν φέρεις.—τὸ πλοῖον·
ἡ Δηλιάς ναῦς, ἡ ὁποία ἐστέλλετο κατ' ἔτος εἰς Δῆλον μετὰ τῶν ἐπι-
σήμων ἀντιπροσώπων τῆς πόλεως, τῶν Δηλιαστῶν.— οὐ τοι = ὄχι βέ-
βαια.— δὴ = ἤδη.— (δοκεῖ) μὲν = (δοκεῖ) μὴν = ἀσφαλῶς.— ἐξ
ῶν = ἐκ τούτων ἅ.— ἤκοντες ἀπὸ Σουνίου· εἰς τὴν εὐλίμενον
παραλίαν τοῦ Σουνίου εἶχε καταπλεύσει τὸ πλοῖον ἐκ Δήλου, ἐμποδιζό-
μενον ὑπὸ τῶν ἀνέμων νὰ κατευθυνθῆ εἰς Πειραιᾶ.

2. τύχη ἀγαθῆ = ἡ ὥρα ἢ καλὴ.— ταύτη· ἐπίρρ. = οὕτως.—
γὰρ = βεβαίως.— που = ἂν δὲν ἀπατῶμαι.— γέ τοι δὴ = βεβαίως.—
οἱ τούτων κύριοι· δηλ. οἱ ἔνδεκα (ἴδε Ἀπολ. κεφ. 27). — τῆς
ἐπιούσης ἡμέρας· ἐννοεῖ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, περὶ τῆς ὁποίας ὁ Κρί-
των εἶπε δις τήμερον. Ἐπειδὴ ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν διελέγοντο,
ἦτο ὄρθρος βαθύς καὶ δὲν εἶχε φανῆ ἀκόμη ἡ ἡμέρα, ὁ Σωκράτης
ὀρθῶς τὴν ὠνόμασεν ἐπιούσαν.— τῆς ἑτέρας· ἦτοι τὴν ἐπομένην.—
ταύτης τῆς νυκτός· γενικὴ τοῦ χρόνου.—κινδυνεύεις· μετ' ἀπα-
ρεμφάτου=φαίνεται.— ἐν καιρῷ τινι· τὸ τινι πρὸς ἐπίτασιν = εἰς
πολὺ κατάλληλον ὥραν.— καλὴ - εὐειδής· τὸ πρῶτον γενικώτερον
(=μὲ ὠραῖον παρουσιαστικὸν) τοῦ δευτέρου, τὸ ὁποῖον λέγεται ἐπὶ
τοῦ προσώπου μόνον. λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα· ὡς παρ' ἡμῖν τὸ λευ-
κὸν θεωρεῖται χρῶμα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς χαρᾶς δηλωτικόν, οὕτω
καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ λευκὸν ἦτο σύμβολον ἀγνότητος καὶ ἀγιό-
τητος.—καλέσαι με καὶ εἰπεῖν· ἡ μὲν κλήσις ἦτο τὸ «ὦ Σώκρα-
τες», ὁ δὲ λόγος ὁ παρατιθέμενος ὁμηρικὸς στίχος («ἡματι κλπ.»).—
ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἴκοιο· ὁ στίχος οὗτος ἔχει
ληφθῆ ἐκ τῆς Ἰλιάδος (I 363), ὅπου ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπειλεῖ, ὅτι θὰ
ἀπέλθῃ ἐκ τῆς Τροίας. Εὐστόχως δὲ μεταχειρίζεται ὁ Σωκράτης τὰς
λέξεις τοῦ Ἀχιλλέως, μέλλοντος νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, περὶ
τοῦ ἑαυτοῦ του, ὅστις πρόκειται ν' ἀποδημήσῃ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν,

ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἀληθινὴ πατρίς.— Φθίην ἐρίβωλον. αἰτ. τῆς εἰς τόπον κινήσεως, τιθεμένη παρά τοῖς ποιηταῖς ἄνευ προθέσεως.— ἐρίβωλος καὶ ἐριβῶλαξ = εὐφορος.— ἄτοπον = παράδοξον.— ἐναργῆς = φανερός.— μὲν οὖν = καὶ ὅμως, ἀλλ' ὅπωςδῆποτε.

3. **λίαν γε (ἐναργῆς)** = καὶ πολὺ μάλιστα.— ὦ δαιμόνιε· ἐπὶ προσφωνήσεων φιλικῶν = θαμάσιε.— ἔτι καὶ νῦν πείθου. . ἐξ αὐτοῦ φαίνεται, ὅτι ὁ Κρίτων κατέβαλε καὶ πρότερον προσπαθείας νὰ πείσῃ τὸν Σωκράτη, ἀλλ' αὐταὶ ἀπέβησαν ἄκαρποι.— **χωρὶς μὲν σοῦ ἐστερηῆσθαι** = πρὸς τὸ ἐστερηῆσθαι σοῦ.— ἀμελῆσαι. ἐνν. τούτου.— **δόξα** = γνώμη.— **ἡμῶν προθυμουμένων**· ἐνν. ἐξάγειν = εἰ καὶ ἡμεῖς ἡμεῖν πρόθυμοι. ἐννοεῖ ὁ Κρίτων καὶ τοὺς συμμαθητάς του Σιμλίαν καὶ Κέβητα, ἴσως καὶ ἄλλους.— ὦ μακάριε Κρίτων. φιλόφρων προσφώνησις = καλέ μου Κρίτων, καλότυχε...— **οἱ ἐπιεικέστατοι** = οἱ χρηστότατοι (ἂν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς πολλούς, τὸν ὄχλον).— **ἡγήσονται...** οὕτω πεπραῆχθαι, ὥσπερ ἂν πραχθῆ = θὰ ἀποδώσουν εἰς τὴν πράξιν μας τὸν ἀληθῆ ἀυτῆς χαρακτηρισμόν. Ἡ ἐννοια τῶν λόγων εἶναι, ὅτι ἡ γνώμη τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων θὰ εἶναι πάντοτε σύμφωνος πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἦτοι καὶ αὐτοὶ θὰ θεωρήσουν μὲν, ὅτι ἐπράχθησαν καλῶς, ἂν πράγματι ἐπράχθησαν καλῶς, τούναντίον δὲ θὰ θεωρήσουν, ὅτι ἐπράχθησαν αἰσχροῦς, ἂν πράγματι ἐπράχθησαν αἰσχροῦς.— **αὐτὰ δὲ δῆλα τὰ παρόντα νυνὶ** = ἡ ἰδική σου περίπτωσις τώρα πιστοποιεῖ.— **ἐν αὐτοῖς** = ἐνώπιον αὐτῶν.— **εἰ γὰρ ὄφελον...** οἰοί τε εἶναι = μακάρι νὰ ἤμποροῦσαν.— **νῦν δὲ οὐδέτερα οἰοί τε** = ἐνν. εἰσὶν ἐξεργάζεσθαι.— **οὔτε γὰρ φρόνιμον** κλπ. ὁ Σωκράτης ἐθεώρει ὡς μέγιστον τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν τὴν φρόνησιν, τῶν δὲ κακῶν τὴν ἀφροσύνην· ἐκ τούτων δὲ οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο δύνανται οἱ πολλοί· ὁ δὲ θάνατος, τὸν ὁποῖον ἔχουν τὴν δύναμιν οὔτοι νὰ ἐπιβάλουν, δὲν εἶναι κατ' αὐτὸν μέγα κακόν.

4. **προμηθέομαι**· μετὰ γενικῆς ἢ αἰτιατικῆς = λαμβάνω πρόνοιαν, ἐνδιαφέρομαι.— **οἱ συκοφάνται ἡμῖν πράγματα παρέχουσιν**. πᾶς πολίτης Ἀθηναῖος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ εἰσαγάγῃ εἰς δίκην πάντα ἄλλον πολίτην ἐπὶ δημοσίῳ ἐγκλήματι. Ἐπειδὴ δὲ λόγῳ τῆς πληθώρας τῶν δικαστῶν ἦτο δύσκολος ὁ διαφωτισμός των περὶ τῆς ἀθωότητος ἢ ἐνοχῆς τοῦ κατηγορουμένου καὶ τὸ πλεῖστον ἐζηρτάτο

ἀπὸ τὴν ρητορικὴν δεινότητα τοῦ κατηγοροῦ, οὐδεὶς ἦτο ἀσφαλῆς, οὐδ' ὁ ἀθώοτατος, ὅτι θὰ διέφυγε τὴν καταδίκην. Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ἐδημιουργήθη εἰς τὰς Ἀθήνας πλῆθος συκοφαντῶν, οἱ ὅποιοι ἐξεβίαζον τοὺς εὐπορωτέρους πολίτας, ἀπειλοῦντες, ὅτι θὰ τοὺς εἰσαγάγουν εἰς δίκην ἐπὶ ἀνυπάρκτῳ ἐγκλήματι· διό οἱ πολῖται ἐξηγόραζον τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειάν των παρὰ τῶν συκοφαντῶν τούτων ἀντὶ χρημάτων. — ἐκκλέπτω = κρυφίως ἐξάγω, φυγαδεύω. — οὐσία = περιουσία. — ἄλλο τι παθεῖν. δηλ. φυλάκισιν, ἐξορίαν, θάνατον. — ἔασον αὐτὸ χαίρειν. δηλ. τὸ φοβεῖσθαι = ἀφησέ το νὰ πάῃ εἰς τὸ καλόν, μὴ τὸ βάζῃς καθόλου εἰς τὸ μυαλό σου. — ἡμεῖς δίκαιοί ἐσμεν ἢ προσωπικὴ σύνταξις ἀντὶ τῆς ἀπροσώπου = δίκαιόν ἐστὶν ἡμᾶς σώσαντας... — καὶ ταῦτα... καὶ ἄλλα πολλά· διὰ μὲν τοῦ ταῦτα ὑποδηλοῦνται τὰ ῥήματα, διὰ δὲ τοῦ ἄλλα πολλά τὰ ἄλλα κωλύματα, τὰ ὅποια ὁ Σωκράτης ἐξέθεσεν εἰς τὴν Ἀπολογία. — ὡς εὔτελεῖς = πόσον μικροπρεπεῖς. — ἐπ' αὐτοὺς = πρὸς τὸ διαφθεῖραι αὐτοὺς = διὰ νὰ βουλώσωμεν τὸ στόμα των. — ξένοι οὔτοι· τὸ οὔτοι ὡσεὶ νὰ ἦσαν παρόντες καὶ τοὺς ἐδείκνυε = νά... — ἐπ' αὐτὸ τοῦτο· ἐπὶ τό: ἐξαγαγεῖν σε ἐνθένδε. — Σιμμίας καὶ Κέβης. ἀμφοτέρω ἦσαν Θηβαῖοι φίλοι καὶ ἀκροαταὶ τοῦ Σωκράτους. — μήτε ἀποκάμης σαυτὸν σῶσαι. ἀποκάμνω ὡς καὶ παρ' ἡμῖν = ἀπὸ τὸν κόπον παύω νὰ κάμνω τι = διστάζω. — ὁ ἔλεγεσ ἐν τῷ δικαστηρίῳ· ἴδε Ἀπολογ. κεφ. 27. — δυσχερές μοι γίνεταί τι = μὲ δυσκολεῖται τι. — ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις... ὅτι χρῶο σαυτῶ· εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ ἀνωτέρω ὁ ἔλεγεσ... = ὅτι δὲν θὰ ἤξευρες, τί νὰ κάμης τὸν ἑαυτὸν σου, τί νὰ γίνῃς. — ἀγαπῶ τινα = περιβάλλω τινὰ μὲ σεβασμόν. — ξένοι. οὕτω καλοῦνται φίλοι ἀλλοδαποὶ, τῶν ὁποίων καθῆκον ἦτο νὰ ξενίζωσι τὸν ξένον των ἐπιδημοῦντα εἰς τὴν χώραν των, νὰ τὸν βοηθοῦν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων του καὶ νὰ προστατεύουν αὐτὸν ἀπὸ ἀδικίας ἢ ὕβρεις.

5. οὐδὲ δίκαιον... σαυτὸν προδοῦναι. ἢ σύνταξις: δοκεῖς μοι οὐδὲ δίκαιον πράγμα ἐπιχειρεῖν σαυτὸν προδοῦναι. — προδίδωμι ἑμαυτὸν = παραδίδω τὸν ἑαυτὸν μου εἰς τὴν ἀπώλειαν, εἰς θανάτωσιν. — ἐξὸν σωθῆναι = εἰ καὶ ἔξεστί σοι σωθῆναι. — διαφθείρω = ἐξοντώνω. — τοὺς υἱεῖς. ἴδε Ἀπολ. κεφ. 23. — οἰχίσει καταλιπῶν = θὰ τοὺς ἀφήσῃς καὶ θὰ φύγῃς παράκαιρα. — τὸ.

σὸν μέρος = ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ σέ.— ὅ τι ἂν τύχῃσι, τοῦτο πράξουσι = θὰ εὐρίσκωνται εἰς κατάστασιν, τὴν ὁποίαν θὰ τοὺς παρασκευάζῃ ἢ τύχῃ = θὰ ἀκολουθήσουν τὴν φορὰν τῆς τύχης· τὸ πράξουσι, ἂν καὶ εἶναι μεταβατικόν, ἐνταῦθα λαμβάνεται ἀμεταβ. (= θὰ εὐρίσκωνται εἰς τοιαύτην κατάστασιν).— περὶ τοὺς ὄρφανούς· ἦτοι οἱ παῖδες τοῦ μετὰ τὸν θάνατόν του μὲν θὰ ἐγκατελείποντο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ θὰ περιήρχοντο εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν, δεδομένου ὅτι ἡ περιουσία, τὴν ὁποίαν θὰ ἐκληροδοτεῖ εἰς αὐτοὺς ὁ Σ., ἦτο ἀσήμαντος (πόση;).— **ῥαθυμότατα** = ἀναπαυτικώτατα. — ταῦτα αἰρεῖσθαι· τὸ ὑποκ. τινά, — ἅπαν τὸ πρᾶγμα τὸ περὶ σέ = ὅλη ἡ ἀφορῶσά σε ὑπόθεσις (δηλ. τὰ κατωτέρω : ἡ εἴσοδος τῆς δίκης, ἡ διεξαγωγή της καὶ τὸ τέλος).— ὡς εἰσηλθεν = ὅτι... — ὡς ἐγένετο = ὅπως... — ὁ ἀγὼν τῆς δίκης = ἡ διεξαγωγή τῆς δίκης.— καὶ τὸ τελευταῖον δὴ τουτί... **δοκεῖν** = καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο δά, δηλ. τὸ νὰ ἔχῃ τὴν ἐντύπωσιν ὁ κόσμος.— ὡσπερ κατάγελως τῆς πράξεως = τὸ κορύφωμα τρόπου τινὰ τῆς γελοιοποιήσεως τοῦ ὅλου δράματος.— **κακία** = ἀμέλεια, κακορριζικιά.— **διαπεφευγέναι**. ὑποκ. τὴν σωτηρίαν σου.— εἴ τι καὶ σμικρὸν ἡμῶν ὄφελος ἦν = ἂν ἀξίζαμεν κάτι.— ἅμα τῷ κακῷ καὶ αἰσχροῦ ἦ = ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι κακά, προσάπτουν καὶ ὄνειδος, ἠθικὴν ἔκπτωσιν.— **μία δὲ βουλή** (ἔστω)· ἐνν. ποιεῖν ἃ ἐγὼ λέγω.— οὐκέτι οἶόν τε. πάντα ταῦτα πράττεσθαι.

6. ἡ προθυμία σου = ὁ πρὸς σωτηρίαν μου ζῆλός σου.— **ἀξία** ἐνν. ἐστί.-- εἰ δὲ μή... ἐνν. εἴη ἡ προθυμία σου μετὰ τινος ὀρθότητος, τοσούτῳ χαλεπωτέρα (ἐστίν), ὅσῳ μείζων (ἐστίν).— **χαλεπός** = ὁ δυσσοικονόμητος, ὁ δυσκόλως ἱκανοποιούμενος.— τῶν ἐμῶν μηδενὶ ἄλλῳ πείθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ = ἐκ τῶν τριῶν στοιχείων τοῦ ψυχικοῦ μου βίου νὰ μὴ ὑπακούω εἰς κανέν ἄλλο παρὰ εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Τὰ ἐμὰ εἶναι τὰ ἐξ ὧν σύγκειται τὸ ἐγὼ μου· δὲν περιλαμβάνεται δὲ τὸ σῶμα, ἀλλὰ τὰ τρία μέρη εἰς τὰ ὁποῖα συνήθως διηρεῖτο ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, τὸ λογιστικόν, τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν. Λέγει λοιπόν, ὅτι πείθεται εἰς τὸ λογιστικόν μόνον ἐκ τῶν ἑαυτοῦ.— **ἐκβάλλω** = ἀπορρίπτω, στέλλω περίπατον, ὅπως λέγομεν σήμερον.— **τύχη**. κεφ. 1.— οὐ μὴ **ξυγχωρήσω**. μέλλ = δὲν θὰ πεισθῶ, δὲν θὰ ἐνδώσω.— οὐδ' ἂν **πλείω**... ἡμᾶς μορμολύττηται· τὸ πλείω σύστοιχος αἰτ., τὸ δὲ ἡμᾶς ἀντικείμε-

νον.—μορμολύττομαι· ἀποθ. = ἐκφοβῶ διὰ τῆς ἐκφωνήσεως Μορμώ· ἡ δὲ Μορμώ ἦτο μυθικὸν τέρας, διὰ τοῦ ὁποίου αἱ γραῖαι καὶ μητέρες ἐτρόμαζαν τὰ παιδιά.—ἐπιπέμπω = ἐπισείω.—μετριώτατα = ὀρθότατα.—ἀναλαμβάνω = ἀναθεωρῶ τι καταλειφθὲν πρότερον· ἐδῶ τὸ καταλειφθὲν εἶναι τὰ συμπεράσματα, εἰς τὰ ὁποῖα κατέληγον κατὰ τὰς συζητήσεις των πρὸ τῆς συμφορᾶς, ἀνάληψις δὲ ἡ ἀνασκόπησις αὐτῶν, ἂν ἦσαν ὀρθὰ ἢ ὄχι.— ὅτι ἄλλως ἔνεκα λόγου = ὅτι μάτην, τοῦ κάκου, διὰ τὸ γίνεσθαι συζητήσεις. Τὸ ἔνεκα λόγου εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ μάτην, ἢ δὲ φράσις «ὁ λόγος ἐγένετο ἔνεκα λόγου» εἶναι λογοπαίγνιον γινόμενον ἐκ τῆς διττῆς σημασίας τῆς λέξεως λόγος.— ὡς ἀληθῶς = τῇ ἀληθείᾳ, πράγματι.— ἐπισκοπέομαι = ἐξετάζω.— ὧδε ἔχω· ἀνωτέρω.— ἦδε ἡ τύχη γέγονε = ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν εὐρίσκομαι.— ὑπὸ τῶν οἰομένων τι λέγειν = ὑπ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐφαντάζοντο, ὅτι λέγουν τι ἄξιον λόγου.— ὅσα γε τὰνθρώπεια = καθ' ὅσον δύναται τις νὰ κρίνῃ ἀπὸ τὰ συμβαίνοντα συνήθως εἰς τοὺς ἀνθρώπους (κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ ὑγιής συνήθως δὲν ἀποθνήσκει τὴν ἐπομένην).— οὐκ ἂν σε παρακρούει = δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σὲ παρασύρῃ εἰς παραλογισμούς.— δόξα = δοξασία.

7. φέρε δὴ = ἔλα τώρα.— τὰ τοιαῦτα. δηλ. τὰ ἐπόμενα.— γυμναζόμενος. ἐπεξήγησις.— τοῦτο πράττων = ἔχων τοῦτο ὡς κύριον ἔργον.— ατρός· ὅστις καθόριζε τοὺς ὅρους τῆς διαίτης καὶ τῆς ὑγιεινῆς τῶν γυμναζομένων.— παιδοτρίβης διδάσκαλος τῆς γυμναστικῆς, ὁ ὁποῖος ἐδίδασκε τοὺς νέους τὴν τέχνην τοῦ ἀγωνίζεσθαι καὶ ἄλλα ὅμοια· οὗτος ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ἀκόμη, τί ἕκαστος ἔπρεπε νὰ πράττῃ καὶ εἰς τί νὰ ἀσκῆται ἀναλόγως τῆς ὑγείας καὶ τῶν δυνάμεών του.— ἐπιστάτης = ὁ ὠρισμένος νὰ ἐπιστατῇ ἐπὶ τινος ἔργου, ὁ ἐπιμελητής.— ἐπαῖω = εἶμαι βαθύς γνώστης.— ἔστι ταῦτα· ἐνν. ἀληθῆ.— εἶεν· ἐπίρρ. = ἄς εἶναι, ἕως ἐδῶ καλά.— ἀτιμάζω = περιφρονῶ.— πῶς γὰρ οὐ· δηλ. πείσεται κακόν.— ποῖ τείνει = ποῦ ἄγει (εἰς φθορὰν ἢ εἰς ὄλεθρον), ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ.— καὶ εἰς τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος. δηλ. τὸ σῶμα ἢ τὴν ψυχὴν (ἀναφέρεται).— δῆλον ὅτι εἰς τὸ σῶμα. τοῦτο γὰρ διόλλυσιν· εἶναι ἡ ἀπόκρισις εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἀνωτέρω συνθέτου ἐρωτήματος.— οὕτως· ἐνν. ἔχει.— διέρχομαι = ἀναφέρω λεπτομερῶς.— ὧ = τούτῳ γάρ· ἐγένετο... ἀπώλλυτο· ὁ λέγων μεταθέτει τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸ παρελθόν

καὶ θεωρεῖ τὸ συζητούμενον ἐν τῷ παρόντι ζήτημα ὡς γνώμην πρότερον ἐπιδοκιμασθεῖσαν. Δύναται δὲ νὰ συμπληρωθῇ τὸ ὅλον ὡς ἐξῆς: ὁ τῷ μὲν δικαίῳ εὐρίσκετο βέλτιον γιγνόμενον, τῷ δὲ ἀδίκῳ ἀπολλύμενον.

8. τὸ ὑγιεινόν... τὸ νοσῶδες· ἀντὶ τῶν ἀφηρημένων (πρβλ. καὶ κατωτέρω «τὸ ἀδικον... τὸ δίκαιον»).—που = ἂν δὲν ἀπατῶμαι.—μοχθηρὸς = ἐλεεινός, ἄθλιος.—διεφθαρμένος = ἐξητηλημένος.—λωβάομαι = βλάπτω.—ὀνίνημι = ὠφελῶ.—φαῦλος = πρόστυχος, μικρᾶς ἀξίας.—ὅ,τι ποτ' ἐστὶ τῶν ἡμετέρων = ὅ,τι δῆποτε εἶναι τοῦτο ἀπὸ τῶν ἰδικῶν μας, ἐκ τῶν στοιχείων τῆς ζωῆς μας· εἶναι δὲ τοῦτο ἡ ψυχὴ.—περὶ ὃ ἢ τε... ἐστὶ = μὲ τὸ ὅποῖον ἔχει σχέσιν.—οὐδαμῶς = κατ' οὐδένα τρόπον (νομίζομεν αὐτὸ εὐτελέστερον).—τίμιος = πολύτιμος.—πολύ γε· ἐνν. τιμιώτερον.—ὦ βέλτιστε = φίλτατέ μου.—ἡμᾶς = περὶ ἡμῶν.—ὁ εἷς καὶ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια· κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς πολλοὺς = ὁ εἷς καὶ μάλιστα αὐτὴ ἡ ἀλήθεια· ἡ λέξις ἀλήθεια ἔχει ἐδῶ τὴν μεταφυσικὴν σημασίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας φέρεται συνήθως παρὰ Πλάτωνι· σημαίνει δηλ. τὴν καθαυτὴν πραγματικότητα, τὸν θεόν.—ταύτη—κατὰ τοῦτο, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ.—εἰσηγοῦμαι = προτείνω.—ἀλλὰ μὲν δὴ... οἷοί τε εἰσιν· εἶναι ἐπαναλήψις τοῦ λόγου τοῦ Κρίτωνος (ἴδ. ἀνωτέρω κεφ. 3) περὶ τῆς δυνάμεως τῶν πολλῶν.—ἀποκτίννυμι = ἀποκτείνω.—οὗτος ὁ λόγος· δηλ. ὅσα εἶπομεν τώρα συζητοῦντες περὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης εἶναι ὅμοια πρὸς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἄλλοτε εἶπομεν.—ἀλλὰ μένει = μάλιστα ἔχει ἀκόμη ἰσχύν· ὁ ἀλλὰ ἐν τῷ διαλόγῳ ἔχει συνήθως παραχωρητικὴν ἐέννοιαν.

9. ἐκ τῶν ὁμολογουμένων = σύμφωνα πρὸς ὅσα ὁμολογήσαμεν.—ἄς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις = αἱ σκέψεις δέ, ἄς σὺ λέγεις.—μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα σκέμματα ἦ· κατὰ παράλειψιν τοῦ ρήματος ὄρα.—ὡς ἀληθῶς = ἀληθέστατα, εἰς τὴν πραγματικότητα.—σκέμμα = σκέψις.—ῥαδίως = ἐπιπολαίως, μὲ ἐλαφρὰν τὴν καρδίαν.—καὶ ἀναβιωσκομένων γ' ἂν = καὶ τούτων, οἳ ἀνεβιώσκοντο γ' ἂν.—ἀναβιώσκομαι = ἀναζῶ· ἐδῶ μεταβ. = ἐπανεφέρω εἰς τὴν ζωὴν.—οὐδενὶ ξὺν νῶ = σὺν οὐδενὶ νῶ = ῥαδίως.—ὁ λόγος οὕτως αἰρεῖ = ὁ ὀρθὸς λόγος οὕτως ἐπιβάλλει· ὅτι δηλ. τὸ εὖ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον, τοῦτο δὲ ὅτι ταῦτὸν τῷ καλῶς καὶ δικαίως ζῆν.—μὴ οὐδέν

ἄλλο σκεπτέον ἦ· ὡς ἀνωτέρω παρελείφθη τὸ ρῆμα ὄρα.—καὶ αὐτοὶ=καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ (δηλ. ἐγὼ καὶ οἱ φίλοι).— ἐξάγοντες = συνεργοῦντες εἰς τὴν ἐξαγωγήν, φυγάδευσίν μου.— ἐξαγόμενοι ἀντὶ ἐξαγόμενος, διότι μόνος ἐξαγόμενος θὰ ἦτο ὁ Σωκράτης.— κἂν φαινώμεθα ἄδικα αὐτὰ ἐργαζόμενοι = καὶ ἐὰν φαινώμεθα, ὅτι αὐτὰ, ἃ ἐργαζόμεθα, εἰσὶν ἄδικα.— μὴ οὐ δέη ὑπολογίζεσθαι· κατὰ παράλειψιν, ὡς ἀνωτέρω τοῦ ρήματος ὄρα = (πρόσεχε), μήπως δὲν πρέπει νὰ λογαριάζωμεν.— τί δρῶμεν = τί χρὴ δρᾶν.— πη = εἰς κανὲν σημείον τοῦ λόγου μου.— ὡς ἐγὼ περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι πείσαι σε πράττειν ταῦτα, ἀλλὰ μὴ ἄκοντος· ὑποκ. τοῦ πράττειν ἐγὼ = διότι ἐγὼ μεγάλην σημασίαν ἀποδίδω εἰς τὸ νὰ σὲ πείσω νὰ πράττω ταῦτα (νὰ σεβασθῶ δηλ. τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου) καὶ ὄχι παρὰ τὴν θέλησίν σου (νὰ τὰ πράττω).— σοι = κατὰ τὴν κρίσιν σου.— ἦ = ὅπως.— μάλιστα = ἀκριβῶς.

10. ἐκκεχυμένοι εἰσὶ = ἐκκέχυνται τῆς μνήμης = ἔχουν λησμονηθῆ.— ἄρα = ὡς φαίνεται.— ἐλάθομεν ἡμᾶς αὐτοὺς παιδῶν οὐδὲν διαφέροντες = δὲν ἐνοήσαμεν, ὅτι δὲν διαφέρομεν καθόλου ἀπὸ παιδιᾶ (τὰ ὅποια ὅ,τι δέχονται τὴν μίαν στιγμὴν ἀρνοῦνται τὴν ἄλλην).— παντὸς μᾶλλον = περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο πρᾶγμα, ἀναντιρρήτως.— ἡμῖν = ὑφ' ἡμῶν.— ὡς οἱ πολλοὶ οἴονται· οἱ παλαιοὶ εἶχον τὴν γνώμην τοὺς μὲν φίλους εὖ, τοὺς δὲ ἐχθροὺς κακῶς ποιεῖν, ἢ ἄλλως τοὺς μὲν φίλους εὖ ποιεῖν, τοὺς δὲ ἐχθροὺς ἀνιᾶν· μόνον ὁ Σωκράτης, πρωτοπόρος τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας τοῦ «ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν..., καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς», ἤχθη εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ ὑψηλοῦ ἠθικοῦ διδάγματος «οὐ δεῖ ἀνταδικεῖν ἀδικούμενον».— ἀντικακουργέω = ἀνταποδίδω τὸ κακόν.— καθομολογέω = παραδέχομαι.— δόξα = πεποίθησις.— οἷς οὖν οὕτω δέδοκται καὶ οἷς μὴ· δηλ. μεταξὺ τῶν πρεσβυόντων τὸ «μὴ δεῖν μηδενὶ τρόπῳ μηδένα κακῶς ποιεῖν» καὶ τῶν ἀποδεχομένων τὸ «τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν, τοὺς δ' ἐχθροὺς κακῶς».— οὐκ ἔστι κοινὴ βουλή = δὲν ὑπάρχει ὁμοφροσύνη, σύμπτωσις ἀντιλήψεων.— κοινωνεῖς· ἐνν. τῆς βουλῆς = συμμερίζεσαι τὰς ιδέας αὐτάς.— ξυνδοκεῖ σοι = συμφωνεῖς μὲ τὰς ιδέας αὐτάς.— τῆς ἀρχῆς = τῆς θεμελιώδους βάσεως τῆς συζητήσεως, δηλ. ὡς οὐδέποτε ὀρθῶς ἔχοντος κλπ.— εἰ πη ἄλλη δέδοκται = ἂν ἔχῃς ἄλλην τινὰ γνώμην.

—**δίκαια ὄντα**. συναπτέον πρὸς τὸ ποιητέον ὡς ἐξῆς: ἂν τις ὁμολογήσῃ τῷ (= τινί), ἐπεὶ δίκαιά ἐστι, ποιητέον ἢ ἐξαπατητέον;—**ἐξαπατητέον**· ἐνν. ἐν τούτοις.

11. ἐκ τούτων = συμφώνως πρὸς αὐτὰ (τὰ ὁμολογούμενα).—**ἀθρέω** = βλέπω μετὰ προχοχῆς, προσέχω,—**καὶ ταῦτα** = καὶ μάλιστα.—**οὓς ἤκιστα δεῖ**, δηλ. τοὺς νόμους καὶ τὴν πατρίδα. — **ἀποδιδράσκειν**· ἐπιφέρει τὴν πρότασιν εἰθ' ὅπως δεῖ (= οἷαδῆποτε ἄλλη λέξει) κλπ., διὰ τὴν μετριάσῃ τὴν κακὴν ἔννοιαν τοῦ ἀποδιδράσκειν, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο ἐπὶ δούλων.—**ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ... ἐπιστάντες ἔροιντο**. αἱ μετοχαὶ δὲν συνδέονται, διότι τὸ ἐλθόντες διορίζει χρονικῶς τὸ ἐπιστάντες· τὸ δὲ ἐπιστάντες τὸ ἔροιντο.—**τὸ κοινόν** = τὸ δημόσιον.—**ἄλλο τι**· ἐνν. διανοεῖ.—**εἶναι τὴν πόλιν καὶ μὴ ἀνατετράφθαι** = νὰ στέκῃ ὀρθία ἡ πόλις καὶ νὰ μὴ ἀνατραπῇ, νὰ διατηρηθῇ καὶ νὰ μὴ διαλυθῇ.—**γενόμεναι δίκαι** = ἐκδικασθεῖσαι δίκαι, αἱ ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων.—**ἄλλως τε καὶ** = καὶ μάλιστα... (μετὰ τινος εἰρωνείας διὰ τοὺς ρήτορας). Εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ καταργηθῇ νόμος τις κατὰ πρότασιν πολίτου, ὠρίζοντο ὑπὸ τῆς οἰκείας ἀρχῆς ῥήτορες συνήγοροι τοῦ νόμου, οἱ ὁποῖοι ἀγορεύοντες δημοσίᾳ ὑπεστήριζον αὐτὸν ἐνώπιον τῶν νομοθετῶν, ἀντικρούοντες τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας τοῦ εἰσηγουμένου τὴν κατάργησιν αὐτοῦ πολίτου. Κατὰ τὴν δίκην λοιπὸν αὐτὴν τοῦ ὑπάρχοντος νόμου εἶναι εὐνόητον, ὅτι ἀνεπτύσσετο πολλὴ ρητορικὴ δεξιότης ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερίδων, τῆς κατηγορούσης καὶ τῆς ὑπεραπολογουμένης τοῦ νόμου.—**ἀπολλυμένου** = ὁ ὁποῖος κινδυνεύει νὰ καταλυθῇ.—**κυρία** = ἔγκυρος.—**ὅτι ἠδίκη γὰρ ἡμᾶς**. βραχυλογία· τὸ πλήρες: ὅτι ἐπεχειροῦμεν ἀπολέσαι τοὺς νόμους δικαίως· ἠδίκη γὰρ ἡμᾶς ἡ πόλις.

12. τί οὖν· ἐνν. ἐροῦμεν.—**ἦ**· ἐπίρρ. = ἀλήθεια; καὶ ταῦτα· ἀναφέρεται εἰς τὸ νόημα τῆς προτάσεως «ἠδίκη γάρ...»· δηλ. ἂν κρίνης τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου δικαίαν, νὰ τὴν θεωρῆς ἔγκυρον καὶ σεβαστὴν, εἰ δὲ μὴ ἄκυρον καὶ ἐπομένως ἀξίαν καταφρονήσεως.—**φέρε γάρ**· ἐνν. εἶπέ· ἔλα λοιπὸν εἶπέ.—**ἐγκαλῶ τινί τι** = ἀποδίδω εἰς τινὰ κατηγορίαν διὰ τι.—**καὶ δι' ἡμῶν**. ὁ καὶ ἐπεξηγηματικός.—**φυτεύω**· ἢ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν φυτῶν = γεννῶ.—**τοῖς περὶ τοὺς γάμους** = οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται εἰς τοὺς γάμους, κανονίζουν τὰ τῶν γάμων· οἱ νό-

μοι οὔτοι δὲν ἦσαν ὑποχρεωτικοί, ἀλλ' ἀπλῶς ἐρρῦθμιζον τὰ τῶν γάμων, διὰ νὰ εἶναι ἔγκυροι καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ἐπακόλουθα αὐτῶν.— τροφήν καὶ παιδείαν = τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνατροφήν· οἱ νόμοι οὔτοι ἦσαν μὲν ὑποχρεωτικοί, εἶναι ὅμως προφανές, ὅτι οὐδεὶς ἐλεύθερος Ἀθηναῖος πολῖτης ἐξετέλει τὰ πρὸς τὰ τέκνα του καθήκοντα ὑπὸ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ νόμου· ἀλλ' ἐκ τῆς ἐλευθέρας αὐτοῦ βουλήσεως.— ἐν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ· διὰ τῆς πρώτης ἐδήλουν οἱ ἀρχαῖοι ὀλόκληρον τὴν διανοητικὴν παιδείαν, διὰ τῆς δευτέρας δὲ τὴν σωματικὴν.— εἶναί σοι τὸ δίκαιον ἐξ ἴσου = ὅτι εἶναι ἐξ ἴσου κατανεμημένον τὸ δίκαιον εἰς σέ...=ὅτι ἔχεις τὰ ἴδια δικαιώματα.— ἄρα = τάχα, ὡς φαίνεται.— ἦ οὕτως εἶ σοφός = ἦ τόση εἶναι ἡ σοφία σου.— ἐν μείζονι μοίρα = ἐν μείζονι τιμῇ, εἰς θέσιν ἀνωτέραν.— ὑπείκω = ὑποτάσσομαι.— χαλεπαίνω = ὀργίζομαι.— πείθειν· πειρᾶσθαι πείθειν (δηλ. νὰ μεταβάλλῃ ἀντιλήψεις).— ἡσυχίαν ἄγω = ἡσυχάζω.— ἡσυχίαν ἄγοντα = ἀδιαμαρτυρήτως.— ἐάν τε τύπτεσθαι... ἐάν τε δεῖσθαι. ἐπεξήγησις τοῦ παθεῖν.— δέομαι - δοῦμαι = ρίπτομαι εἰς τὸ δεσμωτήριον.— ἐάν τε ἄγη. ἀναφέρεται εἰς τὸ κατωτέρω ποιητέον ταῦτα.— ὑπεικτέον· ὑπείκω, ὅπερ ἐνταῦθα = ἀποφεύγω τὴν στράτευσιν.— ἀναχωρῶ = ὀπισθοχωρῶ.— ἦ τὸ δίκαιον πέφυκε = ὕψως ἐπιβάλλει τὸ φυσικὸν δίκαιον.— βιάζομαι = μεταχειρίζομαι βίαια μέσα.— ὄσιος = ὁ σύμφωνος πρὸς τὸν θεῖον νόμον.

13. δρῶ τινά τι = κάμνω εἰς τινα κάτι (καλὸν ἢ κακόν, δίκαιον ἢ ἄδικον).— τῷ ἐξουσίαν πεποιηκέναι = μὲ τὸ νὰ ἔχωμεν δώσει τὴν ἄδειαν.— τῶν Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ· συναπτέον πρὸς τὸ ἀνωτέρω τῷ ἐξουσίαν...— ἐπειδὴν δοκιμασθῆ· διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀνδρῶν καὶ ἐγγραφῆ εἰς τὸ οἰκεῖον μητρώον ὁ Ἀθηναῖος ἔφηβος, ἔπρεπε προηγουμένως νὰ δοκιμασθῆ· ἔπρεπε δηλ. νὰ ὑποβληθῶν εἰς ἔλεγχον τὰ οἰκογενειακὰ αὐτοῦ στοιχεῖα, ἵνα ἀποδειχθῆ ἂν προήρχετο ἐκ γνησίων Ἀθηναίων πολιτῶν.— ᾧ ἂν μὴ ἀρέσκωμεν· συναπτέον τῷ ἐξεῖναι... ἀπιέναι.— καὶ οὐδεὶς ἡμῶν τῶν νόμων κλπ. εἶναι διασάφησις τοῦ προαγορευόμεν ἐξεῖναι, δηλ. δὲν προηγόρευε μὲν νόμος τῶν ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀπηγόρευεν αὐτά, τ.ἔ. σιωπηρῶς ἐδίδετο ἡ ἄδεια νὰ ἀπέλθῃ ἐκ τῆς πόλεως πᾶς μὴ ἐπιδοκιμάζων τοὺς νόμους αὐτῆς.— ὠμολογηκέναι ἔργῳ· προσετέθη τὸ ἔργῳ, ἐπειδὴ συνήθως αἱ ὁμολογίαι γίνονται διὰ λόγου, ἐνῶ ἐδῶ

ἡ παραμονὴ εἰς τὴν πόλιν ἀποτελεῖ ἔμπρακτον ὁμολογίαν, ὅτι ἀρέσκουσιν εἰς αὐτὸν οἱ νόμοι.— **τριχῆ** = κατὰ τρεῖς τρόπους.— **γεννητῆς** = γεννήτωρ.— **προτιθέντων**· ἐνν. αἵρεσιν τοῦ πείθειν ἢ πείθεσθαι· ἡ μετοχὴ ἐναντιωματικῆ.

14. ἐνέξεσθαι· μετά παθ. σημασίας.— **ἐνέχομαί τινι** = καθίσταμαι ἔνοχος εἰς τι.— **οὐχ ἤκιστα** = μάλιστα.— **ἐν τοῖς μάλιστα** = ἐν τοῖς μάλιστα ἐνεξομένοις σὺ μάλιστα ἐνέξει = ἰδιαίτατα.— **διατί δὴ**· ἐννοεῖται : ἐν τοῖς μάλιστα ἐμὲ — **δὴ** = τάχα.— **καθάπτομαί τινος** = προσβάλλω τινά.— **τῶν ἄλλων... διαφερόντως** = διαφόρως τῶν ἄλλων, ὑπὲρ τοὺς ἄλλους.— **ὅτι μὴ** = εἰ μὴ.— **ἐπὶ θεωρίαν** = θεασόμενος τοὺς ἀγῶνας· ἐννοεῖ τοὺς ἀγῶνας τοὺς τελουμένους κυρίως κατὰ τὰ τέσσαρας μεγάλας πανελληνίους ἑορτάς τῶν Ὀλυμπίων, Πυθίων, Ἰσθμίων, Νεμείων.— **εἰ μὴ ποι στρατευσόμενος**· ἴδε Ἀπολ. κεφ. 17.— **εἰδέναι** = ὥστε νὰ γνωρίσης.— **πολιτεύομαι**· ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς σημασίας του πολιτεύω = ζῶ ὡς πολίτης.— **ἐξῆν σοι φυγῆς τιμήσασθαι** = εἶχες τὸ δικαίωμα νὰ ὀρίσης διὰ τὸν ἑαυτὸν σου ὡς τιμωρίαν τὴν ἐξορίαν (ἴδε Ἀπολ. κεφ. 27).— **ἐκαλλωπίζου ὡς οὐκ ἀγανακτῶν** = ἐκαμάρωνες προσποιούμενος, ὅτι δὲν ἠγανακτεῖς.— **ἐντρέπομαί τινος** = φροντίζω περὶ τινος.— **συντίθεμαι** = συμφωνῶ.— **ἄλλο τι** ἐνν. ποιεῖς.— **Λακεδαίμονα... Κρήτην**· ἦσαν καὶ αἱ δύο δωρικαὶ χῶραι ἔχουσαι τὸ αὐτὸ πολίτευμα καὶ τὰ αὐτὰ ἦθη. Ταύτας προέβαλλε συχνὰ ὁ Σωκρ. ὡς ὑποδείγματα εὐνομουμένων πόλεων.— **(ἄς) δὴ** = ὡς γνωστόν.— **ἐλάττω** = ἐλάττους ἀποδημίας.— **ἐὰν ἡμῖν γε πείθῃ, ὦ Σώκρατες**· ἐνν. ἐμμενεῖς.

15. οἱ ἐπιτήδειοι· οἱ ὅποιοι ἐσκέφθησαν νὰ φυγαδεύσουν αὐτὸν ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου.— **καὶ βεβαιώσεις τοῖς δικασταῖς τὴν δόξαν** = καὶ θὰ ἐνισχύσης ὑπὲρ τῶν δικαστῶν (= πρὸς ἐξιλέωσιν τῶν δικαστῶν) τὴν γνώμην τῶν ἀνθρώπων, ὥστε νὰ πιστεύουν, ὅτι ὀρθῶς ἐδίκασαν τὴν δίκην.— **(σφόδρα) που** = κατὰ τὴν γνώμην μου.— **τίνας λόγους, ὦ Σώκρατες**· ἐρωτοῦν πάλιν οἱ νόμοι, ὡς νὰ ἔδωκεν ὁ Σωκράτης καταφατικὴν ἀπόκρισιν.— **ἄσχημον**· οὐδ. τοῦ ἐπιθ. ἀσχήμων = ἀπρεπής.— **τὸ τοῦ Σωκράτους πρᾶγμα**· περίφρασις = ἡ πρᾶξις, ἡ διαγωγή τοῦ Σωκράτους.— **ἀπαίρω** = ξεσηκώνομαι, ἀναχωρῶ.— **ἐκεῖ γὰρ πλείστη ἀταξία**· οἱ Θετταλοὶ ἦσαν περιβόητοι ἐπὶ ἀπάτη καὶ ἀπιστία (πρβλ. τὸ

τοῦ Δημοσθ. Α' Ὀλυμπ., § 22), ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀκολασία. — σκευὴν περι-
 τίθεμαι = ἐνδύομαι φόρεμα. — διφθέρα· εἶδος ἱματίου ἐκ δερμάτων
 ζώων. — ἐνσκευάζομαι = ἐνδύομαι, ἀλλάσσω φόρεμα. — σχῆμα =
 τὸ ἐξωτερικόν. — μεταλλάσσω = μεταβάλλω. — ὑπέρχομαί τινα =
 καλακεύω τινά. — δουλεύω = φέρομαι δουλικῶς. — τί ποιῶν· ἐνν.
 βιώσει ἐν Θεσσαλίᾳ. — ἢ εὐωχούμενος· Οἱ Θεσσαλοὶ ἐφημίζοντο ὡς
 πολυφάγοι· ὁ Σοκράτης ἐπομένως διὰ τὸ μὴ τοὺς δυσαρροστῆ καὶ τὸ
 εἶναι ἀνεκτός, ὥφειλε τὰ τοὺς μιμηθῆ συζητῶν μετ' αὐτῶν περὶ δείπνου
 μᾶλλον παρά περὶ ἐπιστήμης καὶ ἀρετῆς. — ποῦ ἡμῖν ἔσονται =
 τί θὰ γίνουσι παρακαλοῦμεν; ἢ τοῦτο μὲν οὐ· ἐνν. πείσονται. —
 αὐτοῦ = ἐν αὐθᾶ. — εἶπερ γε χρή· — ἐνν. ἐπιμελήσεσθαι.

16. ἵνα εἰς Ἄδου ἐλθῶν· ὅ,τι ἐνταῦθα ἐκρίθη ὡς δίκαιον καὶ
 ἄδικον, καὶ ἐκεῖ ὁμοίως θὰ κριθῆ, δηλ. τὸ ἀνταδικεῖν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
 θεωρεῖται ἄδικον καὶ εἰς τὸν Ἄδην ὁμοίως θὰ χαρακτηρίζεται. —
 τοῖς ἐκεῖ ἄρχουσιν· Ἀπολ. κεφ. 32. — ἐνθάδε = ἐν τῇ γῆ, ἐν τῷ
 παρόντι βίῳ. — σοι· ἢ δοτ. συναπτέα τῷ ἄμεινον κλπ. καὶ οὐχὶ τῷ
 φαίνεται. — ἄμεινον τοῦ ἐγκαταμεῖναι καὶ ἀποθανεῖν.

17. κορυβαντιῶντες· οἱ Κορύβαντες ἦσαν ἱερεῖς τῆς θεᾶς Κυ-
 βέλης τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, ἢ ὅποια ἦτο θεοποιηθεῖσα ἢ γῆ. Ἐλατρεύετο
 δὲ αὕτη εἰς Μ. Ἀσίαν καὶ μάλιστα εἰς τὴν Φρυγίαν, ὅποθεν ἡ λα-
 τρεία της διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Οἱ Κορύβαντες λοιπὸν οὗτοι
 ἐτέλουν τὰ τῆς λατρείας τῆς θεᾶς χορεύοντες μανιωδῶς, ὡς οἱ δερβίσαι
 τῶν μωαμεθανῶν, ὑπὸ τὸν ἦχον τῶν αὐλῶν καὶ ἄλλων μουσικῶν ὀργά-
 νων καὶ ἐκβάλλοντες ἀγρίας κραυγὰς καὶ ποικιλοτρόπως παραφερόμε-
 νοι. Οἱ ἦχοι οὗτοι καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιδράσεως παρέ-
 μενον καὶ ἐβόμβουν ἐπὶ πολὺ εἰς τὰ ὠτά των, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ
 ἀκούσουν ἄλλο τι. — ἦχη = ἦχώ. — ὅσα γε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα =
 κατὰ τὴν γνώμην τοῦλάχιστον, τὴν ὅποیان ἔχω τώρα. — πλέον ποιῶ
 — κατορθώνω. — καὶ πράττωμεν ταύτη = καὶ ἄς κάμωμεν ἔτσι, ἄς
 ἀκολουθήσωμεν αὐτὴν τὴν γραμμὴν. — ὑφηγοῦμαι = ὑποδεικνύω.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

I. ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ	σελ. 3 - 66
1. Είσαγωγή	» 5 - 8
2. Κείμενον	» 9 - 42
3. Ἑρμηνευτικαὶ σημειώσεις	» 43 - 66
II. ΚΡΙΤΩΝ	» 67 - 100
1. Είσαγωγή	» 69
2. Κείμενον	» 71 - 87
3. Ἑρμηνευτικαὶ σημειώσεις	» 89 - 100

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΑΡΛΩΒΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΔΑΝΝΙΝΑ 2006

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιόσημον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἐπίτιπον στερούμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ Νόμου 1129 τῆς 15)21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946, Α' 108).



ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΓ', 1963 (IV) — ΑΝΤΙΤΥΠΙΑ 30.000 — ΣΥΜΒΑΣΙΣ 1154/2-3-63

Ἐκτύπωσις - Βιβλιοδεσία ΙΩ. ΚΑΜΠΙΑΝΑ Ο.Ε. Φιλαδελφείας 4 — ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.Π. Καθηγητής Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006